

gehouden; de moordenaar, die berouw en bekeering weigert, gaat voort tot de tweede zonde der waarheidsverkrachting: teneinde zijn onschuldpretentie te handhaven zet hij alles in het werk om de naakte feiten van den misdaad aan het oog der gerechtigheid te onttrekken.

Overigens is het niet om over dit „geval“ thans uitvoeriger te spreken, dat wij dit artikel begonnen. Zooals reeds aangekondigd door den redacteur is ondergeteekende doende alle gegevens van dezen ambtelijken doodslag te publiceeren en naar die uitgave mag thans verder verwezen zijn. Maar dit artikel wil meer bepaald dienen om op de boven gesignaleerde actie van waarheidsverberging de aandacht te richten naar aanleiding van de voor eenigen tijd verschenen Acta van de Synodes „Berkouwer“ en „Duursma“. Aanstonds na de verschijning daarvan heeft de redacteur van dit blad in een kort artikelje gewezen op de tendentieuze samenstelling dezer officiële publieke stukken. Daarna zelf deze Acta in handen krijgend, stond ik echter nog verbaasd over hetgeen de Synodes in de vaststelling daarvan hebben aangedurfd — of niet aangedurfd. Aangezien het hier met name enkele belangrijke punten betrof, waarover ik in het bijzonder kon oordeelen naar de stukken mij bekend en in mijn bezit zijn, besloot ik in een aanvullend artikel op een en ander de aandacht te vestigen. Zulks geschiedde bij dezen, wanneer hier (in chronologische orde), gewezen wordt op hetgeen de publieke „Acta“ al of niet vermelden aangaande

a) „het geval-cand. Schilder“ alias den candidatenmoord anno 1944;

b) de excommunicatie van de kerk van Bergschenhoek — alias den kerkmoord anno 1944.

In de eerste plaats dus: de Acta en de candidatenmoord.

Het besluit tot wering van cand. H. J. Schilder uit het ambt van Dienaar des Woords wordt vermeld in Acta Synode „Berkouwer“ Artikel 429 (zitting d.d. 2 Juni 1944). Hier zijn de Acta nog zeer eerlijk; behalve het besluit (dat in de overwegingen de leeruitspraken noemt) wordt ook opgenomen de mededeeling dat de Synode dit besluit nam „nadat in het rapport is toegevoegd de uitspraak, dat cand. Schilder ook blijkt af te wijken van wat de kerken in artikel 33 Nederlandsche Geloofsbelijdenis aangaande de sacramenten belijden“. Bovendien wordt daarbij verwezen naar de „Bijlagen“ waar op pag. 374/5 het betreffende rapport volledig te vinden is. Tot zoover valt de weergave te prijzen; de feiten zijn vreeselijk, maar ze worden niet verbloemd, de Synode toont hier nog eerlijk het twee-snijdend zwaard; wering op grond van leeruitspraken nadat eerst in het rapport een vonnis krachtens de confessie is opgenomen.

Maar nu verder. Verder? Verder niets. In deze Acta namelijk. Alhoewel — ja toch, op pag. 130 wordt onder de Ingekomen stukken op de zitting 22 Juni 1944 vermeld „schrijven van cand. H. J. Schilder inzake het besluit, dat de Synode in zijn zaak nam een desbetreffend persbericht“. Alleen al dat woord „persbericht“ maakt deze mededeeling voor iemand die er iets van af weet, belangrijk. Nog belangrijker is het als ge weet dat hier blijkbaar sprake is van twee brieven; dat blijkt wel niet duidelijk uit het pas gegeven citaat, maar ik heb in elk geval brieven geschreven d.d. 8 en d.d. 20 Juni 1944 die beide in die zittingen kunnen zijn gememoreerd en behandeld; misschien moet hier dus als ingekomen gelezen worden „schrijven van cand. S. inzake het besluit dat de Synode in zijn zaak nam een desbetreffend persbericht“. Hoe het zij — het waren twee brieven, waarin het slachtoffer opheldering vroeg over den op hem gepleegden moord — men vergeve het stoute beeld. Maar als ge dan de volgende artikelen naspeurt om te vinden wat er in die brieven geschreven werd en wat de synode daarmee deed — zoekt ge vergeefs, want doodleuk komen de Acta op die beide brieven niet meer terug. Heeft de Synode ze misschien vergeten? Geenszins, want ik heb er zelf antwoord op gekregen in den vorm van rapporten uitgebracht speciaal over die twee brieven! Maar ook van die rapporten is in deze Acta niets te vinden. Vond de Synode de zaak daarvoor te onbelangrijk? Maar dat zou vreemd zijn, want de Synode besloot tenslotte „op de basis van deze rapporten“ een samenspreking met mij te houden. De Synode vond die rapporten dus blijkbaar belangrijk genoeg! Evenwel, niet alleen is er nooit zulk een verzoek of aanbod tot samenspreking aan mij gedaan, maar ook wordt van heel de behandeling van die brieven geen woord in de Acta vermeld. Dat ik nog een d e r d e n brief geschreven heb d.d. 14 Juli die ook onder ingekomen stukken op latere zittingen niet meer eens vermeld wordt, is een nog weer verder stadium van deze wegmoffelingsmethode.

En nu het wonderlijkste. In 1946 komt er weer een Synode bij elkaar, een „buitengewone“, die in een uitvoerig kerkrechtelijk rapport ook het geval-cand. S. breed gaat uitmeten. En daarin citeren de rapporteurs in eens wél dat oude rapport, uitgebracht over mijn brief d.d. 20 Juni 1944. Wat blijkt nu? Dat ook volgens deze rapporteurs 1946 cand. S. toch inderdaad wel reden had om te publiceeren dat hij afgewezen was mede op grond van (vermeende) belijdenisafwijking. Want dat oude rapport over mijn brief-20-

Juni 1944 spreekt van de leer dat het sacrament aanwezig geloof verzegt eenvoudig-weg als een „grond voor het besluit“ (van mijn wering n.l.). Dat de rapporteurs-1946 zich vervolgens beijeren de juistheid van die woordkeus met een spitsvondige redeneering te loochenen, hoop ik in mijn „witboek“ nader te bespreken; hier zij nu maar op gewezen dat zulk een rapport-1944 waarvan 1946 moet erkennen dat het mijn weergave der feiten duidelijk steunt, in de Acta-1944 niet alleen niet werd opgenomen, maar zelfs totaal verzwegen, terwijl ook de inhoud van mijn brieven die scherpe informatie vroegen en de behandeling daarvan met geen woord wordt gepubliceerd. Als we bedenken dat deze informatie zich juist concentreerde op die vraag: in hoeverre was nu het zwaard enkel- dan wel dubbel-snijdend? — moet de conclusie zijn dat de eerst openhartige Acta verderop bezig zijn een hoer over de dubbele snee te hangen. En wanneer men wil tegenwerpen, dat die brieven „in comité“ behandeld zullen zijn, kan dit onze aanklacht slechts verzwaren. Het betrof immers een openbare zaak, er was zelfs een persbericht in het geding, de zaak was in openbare zitting aangevangen (2 Juni) en ik verzocht juist informatie over die publieke kwesties. Heel de verdere afhandeling in besloten zitting en de camouflage van die preciese informatievragen in de Acta vallen derhalve onder het oordeel, dat boven dit artikel werd neergeschreven.

Dat het echter met de publieke weergave van de synodale handelingen legens de geëxcommuniceerde kerk van Bergschenhoek, nog erger is gesteld, zij een volgend maal aangetoond.

H. J. SCHILDER.

VRAGEN NAAR DEN BEKENDEN WEG.

Onlangs kreeg ik een brief van een synodocratischen dominee. Hij schreef vertrouwelijk; ik laat zijn naam en brief dus achterwege. Hier volgt mijn antwoord in afschrift:

Kampen, October 1946.

Weleerwaarde Heer,

U schrijft mij een „vertrouwelijk“ brief over een zaak, die tenslotte handelt over „openbare“ handelingen van een „openbaar“ gezag (!) dat tevens „openbaar“ aanklager was ten aanzien van bewoerde „openbare grove zonden“, die..... en wat daar verder volgt. Over zulke zaken behoeft men geen vertrouwelijke brieven te schrijven. Ik zal er ook niet op antwoorden.

Wel zal ik U blijven beoordeelen naar Uw openbare werken. Daartoe behoort o.a. dit, dat ook U, lid der Zwolsche vergadering, voor Uw rekening neemt de bewering, benevens de goddeloos consequente uit die bewering, dat in 1944 „niet te veel geïllustreerd“, toen men een „perfectum“ („wedergeboren“) oplet, om in alles daarmee volkomen in overeenstemming te zijn, toen men dus het „futurum“ („te wederbaren“) verbodt, (wél een kind weet, dat een futurum met een perfectum niet ten volle in overeenstemming is), terwijl toch thans, in 1946, voor dit „futurum“ ruimte gemaakt is..... voor U en anderen, die met de dwaze bewering, dat een futurum zekelijk hetzelfde is als een perfectum, de terwille van het goddelijke (!) en exclusieve perfectum uit Christus' huis verbanne lasten liggen bij den grooten hoop der uitgeworpenen door Christus' mond.

Ik zeide U, U weet wel wanneer, niet te gelooven, dat diegenen in Uw vergadering, die de werkelijke leiding geven, niet insin, dat dit „gemeen“ is.

Ik zeg thans, niet te gelooven, dat U niet insin, dat dit „gemeen“ is.

En als U verklaart, te bidden, dat de oogen geopend mogen worden voor de bestaande veranderingen, dan zeg ik U, dat God zulke gebeden niet hoort: Uw oogen ZIJN geopend. Maar U wilt niet doen naar hetgeen U weet. Ik heb eens gepreikt over 1 Sam. 6: de Filistijnen, die ook zich van den domme hielden, en Israëls God „vermoelden“ met het vragen van den bekenden weg.

En nu gaat U schuilen in het asiel der formeel ethiek voor particuliere ruzietjes: men moet, zegt U, niet „van beide kanten voor 100 % gelijk willen hebben“. Maar ik dacht, dat Uw vergadering geen „partij“ doch „rechter“ wilde zijn. En ik denk, dat met zulke niveellen-wijsheid uit de formeel burgermans-ethiek IEDERE „rechter“, die zijn „in naam des Konings“ gevelde „vonnis“ aangevochten ziet, zich eruit kan draaien..... voor de dommen.

Ge nu voort en rust. Rust naast de lieden met wie U ten nauwste samenwerkt. Rust in de uithanging van een candidaat, die goed gereformeerd is, en de dingen beter door heeft dan uw heer Grosheide. Rust in de uitgave van uw Acta, die de waarheid op essentiële punten verzwijgen. Rust in de probleemvervelingen van uw naaste vrienden Biddersbos en Nauta. Rust in de buiten-verband-plaatsing van Bergschenhoek, en de verwijzing daarvan in de acta, die ons als verband-scheiders willen doen zien. Rust in de persoonlijke lastercampagne, die haar venijn tegen één van de honderden uitgeworpenen spuit tot in Amerika toe. Rust in al wat gemeen is en ring de gemeente verder in slaap met lieden van uw aan flarden gescheurde bejegening-formule, maar..... vermoel God niet met schijn-orders. U WEEET dat er gemeen gedaan wordt.

Met verschuldigde achting.

(w.g.) K. SCHILDER.

Ik weet dat honderden verstrikt worden door de redeneer-methode die de correspondent volgt. Daarom geef ik dit afschrift hier.

K. S.

LEGENDEN INZAKE SAMENSPREKING.

In ons no. van 5 Oct. j.l. deelde ik mede bezoek te hebben gehad van twee leden der Zwolsche synode. Tevens gaf ik te kennen wat ik den bezoekers had geantwoord. Uit correspondentie blijkt me, dat nu reeds een synodocratisch predikant (ik meen: tevens lid der vergadering) rondstrooit, dat ik aan de Zwolsche vergadering een samenspreking geweigerd heb.

Wetende dat dit praatje komen zou heb ik den bezoekers schriftelijk een verklaring meegegeven en deze meteen maar gepubliceerd; en nog helpt het niet.

Overigens kan ik de mededeeling uit ons nummer van 5 Oct. aanvullen met het bericht, dat geen der beide bezoekers van dien avond de moeite genomen heeft zijn vraag op schrift te stellen. Het antwoord is dus nog steeds onmogelijk. Waarom de heeren hun ernstige vraag niet opschreven is mij, gezien hun bewering, dat zij het zoo serieus bedoelden, nog steeds niet duidelijk. Wel duidelijk is, dat het verhaaltje van dien dominee een onwaarheid is.

K. S.

ZENDING (COLLECTEN EN BIJDAGEN).

Deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen doen bij deze het vriendelijk verzoek aan de kerken hun collecten en bijdragen voor de zending zoo spoedig mogelijk aan de classicale quaestores af te dragen; ook de zendingsgelden, die uit vorige jaren nog in kas mochten zijn.

Aan de classicale quaestores wordt verzocht de door hen ontvangen gelden zoo spoedig mogelijk af te dragen aan den Quaestor der Generale Deputaten, thans: Mr Dr J. Meulink, te Veldkampstraat 1, Enschedé, giro-no. 399867, A.u.b. op de girostrook te vermelden: Voor de zending.

Namens Deputaten:

Ds H. VELTMAN, 2e scriba.

DE KAMPER-WEEK.

De middag-vergadering in de Nieuwe Kerk gaf een collecte van ruim 2000 gulden, en niet zooals we eerst meenden ruim f 1000.—

K. S.

THEOLOGISCHE HOOGESCHOOL.

In de cijfers, die we verleden week gaven, moet nog eenige correctie worden aangebracht. Nog twee predikanten werden ingeschreven voor doctorale studie, en nog één student, van elders gekomen, liet zich inschrijven voor het kandidaats-examen. Het aantal studenten is dus geklommen tot 111.

K. S.

NOG EENS: ONS HANDBOEK.

In vervolg op het artikelje van vorige week vestigen we er even de aandacht op, dat de Wijzigingen en Aanvullingen door de archiefbewarende Kerk te Groningen alleen ter beschikking werden gesteld voor de scriba's der plaatselijke kerken. Ze zijn dus niet verkrijgbaar in den handel.

O. & Le C.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

INZAKE DE VEREENIGING VOOR CALVINISTISCHE WIJSBEGEERTE.

Ter verantwoording van onze houding tegenover bovengenoemde vereniging, die sommigen raadselachtig is toegeschenen, publiceeren wij hier het schrijven dat wij zonden aan het bestuur der vereniging.

Augustus 1946.

Aan het Bestuur van de Vereniging voor Calvinistische Wijsbegeerte Amsterdam

Hooggeleerde, Zeergeleerde, Weleerwaarde en Weledele Heeren,

Tot ons groot leedwezen is het ons niet mogelijk langer lid te zijn van de Vereniging voor Calvinistische Wijsbegeerte, een vereniging welke oprichting wij destijds met blijdschap hebben begroet en aan welke arbeid wij ons met vreugde hebben gegeven.

De oorzaak van ons bedanken als lid ligt hierin, dat aan het licht gekomen is een diepgaand wijsgeerig verschil inzake het kerkbegrip, terwijl ook op enkele andere punten, den plitischen wetskring betreffende, een vrij sterke divergentie is gebleken.

Het kerkbegrip, gelijk het door de Wijsbegeerte der Wetsidee is ontwikkeld, gaat uit van de z.g. onzichtbare kerk, en ziet de openbaring van deze onzichtbare kerk op de verschillende levenssterren, zoodat niet alleen te spreken valt van een institutaire kerk, maar evenzeer van een politieke kerk, een maatschappelijke kerk, een wetenschappelijke kerk enz., tezamen wel genoemd de kerk als organisme. Door dezen opbouw van het kerkbegrip wordt o.l. in den grond der zaak gehandhaafd de onjuiste onderscheiding tusschen „wezen en verschijning“, terwijl op deze wijze ook mogelijk wordt gemaakt de handhaving van de z.g. pluriformiteit der kerk, welke in strijd is met den eigen aard der kerk als de vergadering der Christ-gebovigen, die de gemeenschap der heiligen vormen in eenigheid des waren geloofs.

O.l. wordt in de ontwikkeling van het kerkbegrip door de wijsbegeerte der wetsidee miskend de betekenis van de historie, alsmede de normativiteit van de plitische functie. Voor de verdere adstructie daarvan mogen wij verwijzen naar het geschrift van een der ondergeteekenden: Opmerkingen in verband met